

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.
प्राविधिक सेवा, अफसेट समूह, तह-५, वरिष्ठ सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ८०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: – लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या ✕ अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)		५० प्रश्न ✕ २ अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय		१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	१२ प्रश्न ✕ ५ अङ्क ४ प्रश्न ✕ १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

२. द्वितीय चरण : – प्रयोगात्मक परीक्षा र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ८०

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
प्रयोगात्मक परीक्षा	५०	२५	प्रयोगात्मक	३० मिनेट
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लागि पाठ्यवस्तु एउटै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र /विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्ने छ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८०/११/०३

प्रथम र द्वितीय पत्र :- सामान्य ज्ञान र सेवा सम्बन्धी
भाग (अ) - सामान्य ज्ञान

१. सामान्य ज्ञान

- १.१ नेपालको भूगोल - धरातलिय स्वरूप, किसिम, विशेषता, जलवायु, हावापानी र जनजीवन
- १.२ नेपालका प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू सम्बन्धी जानकारी
- १.३ नेपालको इतिहास- नेपालको इतिहासका महत्वपूर्ण घटनाहरू
- १.४ नेपाली समाजका परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति र भाषा
- १.५ नेपालको संविधान (भाग १ र ३)
- १.६ नेपालको राजनैतिक विभाजन, संघ प्रदेश र स्थानीय तह सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.७ विज्ञानका महत्वपूर्ण उपलब्धीहरू सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.८ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वपूर्ण समसामयिक घटनाहरू
- १.९ विभिन्न आधारभूत वैज्ञानिक परिमाण र तिनको मापन (Measurement) - CGS, MKS, FPS, SI System, इत्यादी सम्बन्धी ज्ञान

२. साधारण गणित

- २.१ जोड, घटाउ, गुणन, भाग, प्रतिशत, नाफा नोक्सान

३. संस्थागत ज्ञान

- ३.१ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको परिचय, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
- ३.२ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी - विदा, आचरण र विभागीय कारवाही सम्बन्धी व्यवस्था
- ३.३ नेपालमा विद्यालयस्तरीय पाठ्यपुस्तक र जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको भूमिका
- ३.४ नेपालमा विद्यालयस्तरीय पाठ्यपुस्तकहरूको बिक्री वितरण सम्बन्धी व्यवस्था
- ३.५ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडमा बिक्रेता सम्बन्धी व्यवस्था
- ३.६ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड प्रबन्धपत्र तथा नियमावली
- ३.७ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड, कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०८०

भाग (आ) - सेवा सम्बन्धी
खण्ड (A)

१. मुद्रणको इतिहास

- १.१ विश्वमा मुद्रण प्रविधिको उत्पत्ति र विकास
- १.२ मुद्रणको परिचय र नेपालमा यसको विकास
- १.३ नेपालमा चलेका मुद्रण प्रविधिहरू
 - १.३.१ लेटरप्रेस, अफसेट प्रेस, फ्लेक्सो, ग्राभियर, स्क्रीन प्रिन्टिङ, डिजिटल, लार्ज फर्म्याट प्रिन्टिङ
- १.४ नेपालमा पुस्तक प्रकाशन

- १.५ स्तरीय मुद्रण कार्यका लागि आवश्यक सामग्री
- १.६ मुद्रण कार्यमा जनशक्तिको व्यवस्थापन
- १.७ नेपालका विभिन्न छापाखानाहरु

२. **प्रि-प्रेस (Pre-Press) सम्बन्धी कार्यहरु**

- २.१ कार्य प्राप्ति (Job acquisition)
- २.२ लागत अनुमान (Cost Estimation) को गणना
- २.३ छपाई सामग्रीका सम्पादन तथा डिजाइन (Design)
- २.४ प्रुफ रिडिङ सम्बन्धी जानकारी
- २.५ कम्प्युटर प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान
 - २.५.१ कम्प्युटर सम्बन्धी आधारभुत ज्ञान
 - २.५.२ कम्प्युटरका प्रकार
 - २.५.३ मुद्रण प्रविधिमा कम्प्युटरको प्रयोग
 - २.५.४ वर्ड प्रोसेसिङ (Word Processing)
 - २.५.५ कम्प्युटर नेटवर्किङ (Networking) सम्बन्धी ज्ञान
- २.६ प्लेट मेकिङ सम्बन्धी ज्ञान
 - २.६.१ स्ट्रिपिङ
 - २.६.२ पि.एस.प्लेट
 - २.६.३ सि.टि.पि.प्लेट
 - २.६.४ प्लेट एक्पोजिङ तथा डेभलपिङ

३. **प्रेस (Press) सम्बन्धी कार्यहरु**

- ३.१ छपाई प्रविधि सम्बन्धी ज्ञान
- ३.२ छपाई मेसिन सञ्चालन सम्बन्धी ज्ञान
- ३.३ छपाई मेसिनमा प्रयोग हुने प्लेट प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी ज्ञान
- ३.४ छपाईमा प्रयोग हुने अन्य सामग्रीहरु (गम अरेविक, फाउण्टेन सलुसन, ब्लान्केट तथा रोलर वासर, ड्रायर)
- ३.५ मेसिनमा लुब्रिकेशनको प्रयोगको ज्ञान
- ३.६ मेसिन मर्मत संहार तथा सरसफाइको महत्व
- ३.७ मेसिन सञ्चालनमा सूरक्षा सम्बन्धी जानकारी

खण्ड (B)

४. **पोस्ट प्रेस (Post Press) सम्बन्धी कार्यहरु**

- ४.१ बुक बाइण्डिङ
 - ४.१.१ फर्मा कटिङ
 - ४.१.२ फर्मा फोल्डिङ

- ४.१.३ स्टिचिङ
- ४.१.४ परफोरेटिङ
- ४.१.५ लेमिनेटिङ
- ४.१.६ ट्रिमिङ
- ४.२ परफेक्ट वाइण्डिङ
- ४.३ स्याडल स्टिच वाइण्डिङ
- ४.४ मेकानिकल वाइण्डिङ
- ४.५ नम्बरिङ, डाइ कटिङ, पञ्चिङ
- ४.६ प्याकिङ्ग भण्डारण तथा अभिलेखिकरण
- ४.७ हार्ड कभर वाइण्डिङ्ग सम्बन्धी कार्यहरू

५. **मसी (Ink) तथा कागज (Paper) सम्बन्धी ज्ञान**

- ५.१ मसीका प्रकार
- ५.२ मसीका विशेषताहरू
- ५.३ मसीको प्रयोग
- ५.४ विभिन्न रंगका मसीहरूको संयोजन
- ५.५ कागजका विशेषताहरू
- ५.६ कागजको तौल (GSM) सम्बन्धी जानकारी
- ५.७ कागजको भण्डारण तथा प्रयोग
- ५.८ छपाइमा प्रयोग हुने कागजको प्रकार तथा साइजहरू

६. **विविध**

- ६.१ मेसिन तथा कार्य स्थलको व्यवस्थापन
- ६.२ सञ्चार समन्वयको ज्ञान
- ६.३ मुद्रण सम्बन्धी नविनतम प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी ज्ञान
- ६.४ सुरक्षण मुद्रण सम्बन्धी ज्ञान
- ६.५ वृत्ति विकास र यसको महत्व
- ६.६ रेडियो, टिभि (TV), टेलिफोन लगायत सञ्चारका साधनहरूले छपाइमा पार्ने प्रभाव
- ६.७ छापाखाना सम्बन्धी ऐन नियमको सामान्य जानकारी
- ६.८ प्रतिलिपि अधिकार ऐन सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- ६.९ मुद्रण सम्बन्धी नियमहरू, २०५५
- ६.१० जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.को कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०८०
- ६.११ सूचनाको हक सम्बन्धी ज्ञान
- ६.१२ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ (परिच्छेद- १ र २)

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लि.

प्राविधिक सेवा, अफसेट समूह, तह-५, वरिष्ठ सहायक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)					
भाग	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या
(अ)	सामान्य ज्ञान		वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२०	१० प्रश्न $\times$ २ अङ्क = २०
	साधारण गणित			१०	५ प्रश्न $\times$ २ अङ्क = १०
	संस्थागत ज्ञान			२०	१० प्रश्न $\times$ २ अङ्क = २०
(आ)	सेवा सम्बन्धी	A		२६	१३ प्रश्न $\times$ २ अङ्क = २६
		B		२४	१२ प्रश्न $\times$ २ अङ्क = २४

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)					
भाग	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	प्रश्न संख्या
(आ)	सेवा सम्बन्धी	A	विषयगत	५०	६ प्रश्न $\times$ ५ अङ्क २ प्रश्न $\times$ १० अङ्क
		B		५०	६ प्रश्न $\times$ ५ अङ्क २ प्रश्न $\times$ १० अङ्क

प्रयोगात्मक परीक्षाको लागि नमूना प्रश्नहरू

- छपाइ मेसिन संचालन गर्न लगाउने ।
- Plate रजिष्टर सम्बन्धी जानकारी लिने ।
- Plate मेसिनमा राख्न फिक्न लगाउने ।
- छपाईमा प्रयोग हुने विभिन्न सामग्रीहरू (गम अरेविक, फाउण्टेन सलुसन, ब्लांकेट तथा रोलर वासर, ड्रायर) प्रयोग गर्न लगाउने ।
- छपाइ मेसिनमा प्रयोग हुने मसी सम्बन्धी जानकारी लिने ।